

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-21-06

Druk nr 330
Warszawa, 16 lutego 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o ratyfikacji Traktatu między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Re-

**publiką Finlandii, Królestwem Szwecji,
Zjednoczonym Królestwem Wielkiej
Brytanii i Irlandii Północnej (Państwa-
mi Członkowskimi Unii Europejskiej)
a Republiką Bułgarii oraz Rumunią do-
tyczącego przystąpienia Republiki Buł-
garii i Rumunii do Unii Europejskiej,
sporządzonego w Luksemburgu dnia 25 kwietnia
2005 r.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

(-) Kazimierz Marcinkiewicz

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 kwietnia 2005 r. został sporządzony w Luksemburgu Traktat między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Bułgarii oraz Rumunią dotyczący przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej.

Po zaznajomieniu się z powyższym Traktatem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- został on uznany za słuszny zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęty, ratyfikowany i potwierdzony,
- będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie, dnia

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

PREZES RADY MINISTRÓW

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Traktatu między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Bułgarii oraz Rumunią dotyczącego przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej, sporządzonego w Luksemburgu dnia 25 kwietnia 2005 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Traktatu między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Bułgarii oraz Rumunią dotyczącego przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej, sporządzonego w Luksemburgu dnia 25 kwietnia 2005 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Charakter i cel Traktatu

Podpisanie Traktatu nastąpiło dnia 25 kwietnia 2005 roku w Luksemburgu.

Traktat jest prawną podstawą członkostwa Republiki Bułgarii oraz Rumunii w Unii Europejskiej. Ma on postać wielostronnej umowy międzynarodowej, podpisanej przez obecne państwa członkowskie Unii Europejskiej oraz przez Republikę Bułgarii i Rumunię.

W prawie wspólnotowym podstawę dla zawarcia Traktatu stanowi obecnie art. 49 Traktatu o Unii Europejskiej (zwanego dalej TUE). Zgodnie z postanowieniami tego artykułu każde państwo europejskie szanujące zasady określone w TUE może ubiegać się o członkostwo w Unii Europejskiej. Art. 49 TUE stanowi, iż warunki przyjęcia i wynikające z tego przyjęcia dostosowanie Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (zwanego dalej TWE), Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Energii Atomowej oraz Traktatu o Unii Europejskiej, uzupełnionych lub zmienionych traktatami lub innymi aktami, które weszły w życie przed przystąpieniem Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej (zwanym dalej Traktatami założycielskimi) będą przedmiotem umowy między państwami członkowskimi a państwem ubiegającym się o członkostwo. Umowa ta podlega ratyfikacji przez wszystkie umawiające się państwa zgodnie z ich odpowiednimi wymogami konstytucyjnymi.

Po wejściu w życie Traktatu Republika Bułgarii i Rumunia wejdą w poczet państw członkowskich Unii Europejskiej, a tym samym staną się stronami Traktatów założycielskich, wraz z ich zmianami i uzupełnieniami. Warunki przyjęcia i wynikające z tego przyjęcia dostosowania w Traktatach założycielskich, które będą miały zastosowanie od dnia przystąpienia, są zawarte w Akcie dotyczącym warunków przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej (zwanym dalej Aktem Przystąpienia) wraz z Załącznikami i Dodatkami, dołączonym do Traktatu i stanowiącym integralną część Traktatu.

W chwili podpisania Traktatu istniała szansa na rychłe wejście w życie Traktatu Ustanawiającego Konstytucję dla Europy (zwanego dalej Traktatem Konstytucyjnym). Traktat został w związku z tym zredagowany w taki sposób, iż zawiera on zarówno Akt Przystąpienia, wzorowany na dotychczas przyjmowanych aktach, jak i niemal identycznie brzmiący Protokół dotyczący warunków i uzgodnień w sprawie przyjęcia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej (zwany dalej Protokołem), dołączony na wypadek wejścia w życie Traktatu Konstytucyjnego. W zależności od tego, czy w dniu przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej będzie obowiązywać Traktat o Unii Europejskiej czy też Traktat Konstytucyjny, wejdzie w życie odpowiednio albo Akt Przystąpienia, albo Protokół. Akty prawne przyjęte na podstawie Aktu Przystąpienia pozostaną w mocy w momencie ewentualnego wejścia w życie Protokołu, aż do czasu ich osobnej zmiany lub uchylecia.

Podpisanie Traktatu stanowiło zakończenie procesu negocjacji o członkostwo Republiki Bułgarii i Rumunii w Unii Europejskiej. Traktat jest formalnym podsumowaniem wieloletnich działań i wysiłków podejmowanych przez rządy obu państw na rzecz ich wejścia do Unii Europejskiej.

2. Informacja o przebiegu procedury poprzedzającej podpisanie Traktatu przez państwa członkowskie Unii Europejskiej

Procedura ta jest określona w art. 49 TUE i przewiduje sporządzenie opinii Komisji Europejskiej w sprawie przyjęcia nowych państw członkowskich, udzielenie zgody Parlamentu Europejskiego (bezwzględna większość głosów) na przyjęcie nowych państw na warunkach określonych w Traktacie oraz podjęcie jednomyślnej decyzji o przyjęciu przez Radę Unii Europejskiej.

W dniu 22 lutego 2005 roku Komisja Europejska wydała pozytywną opinię odnośnie przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej. W dniu 13 kwietnia 2005 roku w Parlamencie Europejskim odbyło się głosowanie, w wyniku którego wyrażona została zgoda na zawarcie Traktatu. W dniu 25 kwietnia 2005 roku Rada Unii Europejskiej podjęła decyzję o akceptacji wniosków obu państw o przyjęcie do Unii Europejskiej, warunków przyjęcia oraz wynikających z tego dostosowań w Traktatach założycielskich, po czym nastąpiło podpisanie Traktatu.

3. Traktat oraz jego postanowienia

Traktat *sensu largo* obejmuje:

- Traktat między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Bułgarii oraz Rumunią dotyczący przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej,
- Protokół dotyczący warunków i uzgodnień w sprawie przyjęcia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej,
- Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej,

Do Traktatu dołączony jest Akt Końcowy, sporządzony przez sygnatariuszy jako odrębny dokument z okazji podpisania Traktatu. Akt Końcowy nie jest ani integralną częścią Traktatu, ani odrębną umową międzynarodową. Pełni on funkcję dokumentu uzupełniającego, zawierającego spis dokumentów wchodzących w skład Traktatu, teksty indywidualnych i wspólnych deklaracji składanych przez poszczególnych sygnatariuszy Traktatu, oraz uzgodnienia dotyczące przekazywania informacji i dostosowań aktów prawa wspólnotowego, wymaganych dla stosowania Aktu Przystąpienia albo Protokołu.

W skład Aktu Końcowego wchodzi:

1. Tekst Aktu Końcowego;
2. Deklaracje:
 - a) wspólne deklaracje obecnych państw członkowskich:
 - w sprawie swobodnego przepływu pracowników: Bułgaria;
 - w sprawie roślin strączkowych: Bułgaria;
 - w sprawie swobodnego przepływu pracowników: Rumunia;
 - w sprawie rozwoju obszarów wiejskich: Bułgaria i Rumunia;
 - b) wspólna deklaracja obecnych państw członkowskich i Komisji w sprawie przygotowania Bułgarii i Rumunii do przystąpienia;
 - c) wspólna deklaracja Republiki Federalnej Niemiec i Republiki Austrii w sprawie swobodnego przepływu pracowników: Bułgaria i Rumunia;
 - d) deklaracja Republiki Bułgarii w sprawie używania cyrylicy w Unii Europejskiej;
3. Wymiana listów między Unią Europejską a Republiką Bułgarii i Rumunią w sprawie procedury informowania i konsultacyjnej w celu przyjęcia pewnych decyzji i innych środków, które będą podjęte w okresie poprzedzającym przystąpienie.

Traktat

Zgodnie z art. 4 Traktat podlega ratyfikacji przez wszystkie państwa – strony zgodnie z ich wymogami konstytucyjnymi. Traktat wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2007 roku pod warunkiem złożenia do tego dnia wszystkich dokumentów ratyfikacyjnych. Jeśli jednak do tego dnia jedno z państw przystępujących do Unii Europejskiej nie złoży dokumentów ratyfikacyjnych, Traktat wejdzie w życie w stosunku do drugiego państwa, które takie dokumenty złoży. Art. 4 stanowi również, że Traktat wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2008 roku w stosunku do jednego lub obu państw w przypadku, gdy Rada Unii Europejskiej podejmie decyzję o zastosowaniu klauzuli szczególnej, zapisanej w art. 39 Aktu Przystąpienia i Protokołu. Klauzula umożliwia przełożenie terminu przystąpienia danego państwa do Unii Europejskiej o jeden rok w przypadku stwierdzenia znacznych opóźnień w przygotowaniach do członkostwa w Unii Europejskiej.

Akt Przystąpienia i Protokół

Zarówno Akt Przystąpienia, jak i Protokół, zawierają następujące części:

- Część pierwsza: Zasady,
- Część druga: Dostosowania w Traktatach (Akt Przystąpienia) lub Konstytucji (Protokół), w tym: postanowienia instytucjonalne oraz pozostałe dostosowania,
- Część trzecia: Postanowienia stałe, w tym: dostosowania aktów przyjętych przez instytucje oraz pozostałe postanowienia,
- Część czwarta: Postanowienia tymczasowe, w tym: środki przejściowe, postanowienia instytucjonalne, postanowienia finansowe oraz pozostałe postanowienia,
- Część piąta: Postanowienia dotyczące wprowadzenia w życie Protokołu i Aktu Przystąpienia, w tym: dotyczące powoływania instytucji i organów, stosowania aktów instytucji oraz postanowienia końcowe.

Do Protokołu i Aktu Przystąpienia dołączone są następujące załączniki:

- Załącznik I zawierający wykaz konwencji i protokołów, do których Republika Bułgarii i Rumunia przystąpi z dniem przystąpienia do Unii Europejskiej,

- Załącznik II zawierający wykaz przepisów dorobku Schengen w postaci, w jakiej zostały włączone w ramy Unii Europejskiej oraz akty na nim oparte lub w inny sposób z nim związane, które od dnia przystąpienia do Unii Europejskiej wiążą państwa członkowskie i są w nich stosowane,
- Załącznik III zawierający wykaz dostosowań aktów przyjętych przez instytucje w obszarach: „prawo spółek”, „rolnictwo”, „polityka transportowa” oraz „podatki”,
- Załącznik IV zawierający wykaz dodatkowych dostosowań aktów przyjętych przez instytucje w obszarze „rolnictwo”,
- Załącznik V stanowiący wykaz pozostałych postanowień stałych w obszarach: „prawo spółek”, „polityka konkurencji”, „rolnictwo” oraz „unia celna”,
- Załącznik VI zawierający wykaz środków przejściowych dla Republiki Bułgarii w obszarach: „swobodny przepływ osób”, „swobodny przepływ usług”, „swobodny przepływ kapitału”, „rolnictwo”, „polityka transportowa”, „podatki”, „polityka społeczna i zatrudnienie”, „energia”, „telekomunikacja i technologie informacyjne” oraz „środowisko”,
- Załącznik VII zawierający środki przejściowe dla Rumunii w obszarach: „swobodny przepływ osób”, „swobodny przepływ usług”, „swobodny przepływ kapitału”, „polityka konkurencji”, „rolnictwo”, „polityka transportowa”, „podatki”, „polityka społeczna i zatrudnienie”, „energia” oraz „środowisko”,
- Załącznik VIII zawierający postanowienia dotyczące rozwoju obszarów wiejskich oraz
- Załącznik IX określający szczególne zobowiązania Rumunii przyjęte podczas zakończenia negocjacji w sprawie przystąpienia do Unii Europejskiej w dniu 14 grudnia 2004 roku.

Traktat *sensu largo* zawiera cztery klauzule szczególne. Oprócz trzech klauzul ochronnych zawartych w Akcie Przystąpienia i Protokole, dotyczących sytuacji gospodarczej (art. 36), funkcjonowania rynku wewnętrznego (art. 37) oraz obszaru „wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość” (art. 38), w art. 39 Aktu Przystąpienia i Protokołu zawarta została szczególna klauzula umożliwiająca przesunięcie terminu przystąpienia danego państwa do Unii Europejskiej o jeden rok w przypadku wystąpienia znaczących opóźnień w przyjmowaniu i wdrażaniu dorobku prawnego Unii Europejskiej przez jedno lub obydwa państwa. Decyzję w sprawie zastosowania powyższej klauzuli podejmuje, w oparciu o zalecenie Komisji Europejskiej, Rada Unii Europejskiej jednomyślnie, natomiast w odniesieniu do zobowiązań Rumunii w obszarze „wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość” oraz „polityka konkurencji” - większością kwalifikowaną.

W odniesieniu do Republiki Bułgarii i Rumunii za najtrudniejszą uznaje się realizację zobowiązań w obszarach: „wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość”, „polityka konkurencji”, „środowisko” i „rolnictwo”.

Jeśli chodzi o Rumunię, to z uwagi na poważne zastrzeżenia większości państw członkowskich, a także Komisji Europejskiej dotyczących stopnia dostosowania do dorobku prawnego Unii Europejskiej w obszarach: „wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość” oraz „polityka konkurencji”, państwo to podjęło w ostatniej fazie negocjacji szczególne zobowiązania, których niewypełnienie grozi zastosowaniem klauzuli opóźniającej datę przystąpienia o jeden rok. Powyższe zobowiązania wymienione są w Załączniku IX do Aktu Przystąpienia i Protokołu i dotyczą w obszarze „wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość” następujących zagadnień: szybkiego wprowadzenia Planu Działania Schengen, przyspieszenia modernizacji sprzętu i infrastruktury na granicach i poprawy poziomu kontroli i ochrony

granic na przyszłych zewnętrznych granicach Unii Europejskiej (w tym skutecznego zwalczania nielegalnej imigracji), opracowania i wdrożenia zaktualizowanego Planu Działania i Strategii na rzecz reformy wymiaru sprawiedliwości, usprawnienia walki z korupcją (w szczególności na wysokich szczeblach) poprzez zapewnienie rygorystycznego egzekwowania przepisów prawa antykorupcyjnego oraz rzeczywistej niezawisłości Krajowej Prokuratury Antykorupcyjnej (NAPO), zrewidowania Strategii Antykorupcyjnej wraz z Planem Działania, stworzenia wyraźnych ram prawnych dla właściwej współpracy pomiędzy żandarmerią i policją oraz opracowania i wdrożenia wieloletniej strategii przeciwdziałania przestępczości, w tym zwalczania handlu ludźmi.

W odniesieniu do obszaru „polityka konkurencji” szczególne zobowiązania Rumunii dotyczą: zapewnienia skutecznej kontroli nad pomocą publiczną, wzmocnienia egzekwowania przepisów w zakresie pomocy publicznej, realizacji planu restrukturyzacji branży hutniczej oraz przestrzegania zobowiązania dotyczącego nieudzielania i niewypłacania pomocy publicznej hutom objętym od dnia 1 stycznia 2005 roku do dnia 31 grudnia 2008 roku krajową strategią restrukturyzacji, a także przestrzegania kwot pomocy publicznej oraz warunków zmniejszania zdolności produkcyjnych.

4. Skutki wejścia w życie Traktatu

Skutki polityczne

Pierwszym etapem integracji Republiki Bułgarii i Rumunii ze strukturami europejskimi było przyjęcie w 1993 roku Układów Europejskich ustanawiających ich stowarzyszenie ze Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi. Weszły one w życie w lutym 1995 roku, a ich nadrzędnym celem było przygotowanie obu państw do członkostwa w Unii Europejskiej. Wraz z wejściem w życie Traktatu Republika Bułgarii i Rumunia staną się integralną częścią Unii Europejskiej, zapewniając sobie bezpieczeństwo, stabilność, perspektywę wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego. Dotychczasowe rozszerzenia Unii Europejskiej nie tylko powiększały obszar politycznej i ekonomicznej stabilizacji w Europie, lecz również pogłębiały wewnętrzne procesy integracyjne. Należy oczekiwać, że może nastąpić to również w powyższym przypadku. Przystąpienie Republiki Bułgarii i Rumunii stanowić będzie zwieńczenie kolejnego etapu rozszerzenia Unii Europejskiej zapoczątkowanego w 1997 roku, a pomyślnie zakończony proces przystąpienia potwierdzi przynależność tych państw do grupy demokratycznych i rozwiniętych państw europejskich.

Od momentu uzyskania członkostwa w Unii Europejskiej 1 maja 2004 roku, Rzeczpospolita Polska aktywnie uczestniczy w pracach Rady Unii Europejskiej nad jej rozszerzeniem. Rzeczpospolita Polska czuje się zobligowana do wspierania procesu przemian zachodzących w państwach sąsiadujących z Unią Europejską. Jako kraj, który sam korzystał z pomocy państw demokratycznych, zawsze wyrażała wolę wspierania reformatorskich wysiłków kolejnych państw i towarzyszących tym wysiłkom starań o włączenie w struktury organizacji międzynarodowych i ugrupowań integracyjnych.

Skutki gospodarcze

Przystąpienie Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej wpłynie korzystnie na rozwój polskiej gospodarki, m.in. w zakresie handlu usługami. Podlegający stopniowej liberalizacji i poszerzony o dwa kolejne państwa wspólny rynek usług będzie miał pozytywny

wpływ na konkurencyjność, a pośrednio - ze względu na potencjalne rozszerzenie działalności przedsiębiorstw - na wzrost zatrudnienia.

Zwiększone zostaną możliwości inwestowania w tych krajach przez polskich inwestorów oraz możliwości eksportowe dla usługodawców polskich, zamierzających świadczyć usługi w Republice Bułgarii i Rumunii na prawach wspólnego rynku. Rozszerzenie Unii Europejskiej wpłynie też na zwiększenie różnorodności usług, z jakich w Rzeczypospolitej Polskiej będą mogli korzystać konsumenci.

W ostatnich latach obserwujemy tendencje wzrostowe polsko-bułgarskiej oraz polsko-rumuńskiej wymiany handlowej. Według danych za 2004 rok obroty z Republiką Bułgarii osiągnęły poziom 308,8 mln USD (wzrost o ok. 45% w porównaniu do 2003 roku), w tym polski eksport do Republiki Bułgarii - 177,6 mln USD (wzrost o ok. 43%), a import z Republiki Bułgarii - 131,2 mln USD (wzrost o 47%). Natomiast obroty z Rumunią przekroczyły po raz pierwszy 1 mld USD i osiągnęły wartość 1.136,4 mln USD (wzrost o 70% w porównaniu do 2003 roku). Polski eksport do Rumunii wyniósł w tym okresie 730,7 mln USD (wzrost o ok. 58%), a import z Rumunii - 405,7 mln USD (wzrost o 83%). Dodatkowo dla Rzeczypospolitej Polskiej saldo wyniosło 325 mln USD. Przystąpienie Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej i związana z tym pełna liberalizacja handlu w ramach jednolitego rynku powinno dodatkowo poprawić dostęp polskich towarów do ww. rynków i prowadzić do utrzymania wysokiej dynamiki polskiego eksportu.

Zawarte w Akcie Przystąpienia i Protokole wspomniane wyżej szczególne klauzule ochronne zabezpieczają będą obecne państwa członkowskie przed ewentualnymi niekorzystnymi skutkami gospodarczymi i społecznymi przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej. Ogólna klauzula ochronna (art. 36) zezwala państwom członkowskim na wystąpienie o zastosowanie środków ochronnych, jeżeli w okresie do trzech lat po przystąpieniu obu państw do Unii Europejskiej pojawią się poważne trudności w jakiegokolwiek dziedzinie gospodarki. Art. 37 zawiera tzw. klauzulę ochronną rynku wewnętrznego, a art. 38 klauzulę dotyczącą współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Klauzule te zezwalają Komisji Europejskiej na podejmowanie stosownych działań w przypadku niedopełnienia przez nowe państwo członkowskie realizacji zobowiązań w zakresie rynku wewnętrznego lub niedokonania przez nie implementacji przepisów dotyczących współpracy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych.

Mimo, iż nie przewiduje się znaczących skutków przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej dla polskiego rynku pracy, przed potencjalnym ryzykiem nadmiernego napływu obywateli tych państw do Rzeczypospolitej Polskiej chronić będą jednak rozwiązania przejściowe. Rzeczpospolita Polska będzie mogła utrzymać ograniczenia dostępu do rynku pracy dla obywateli Republiki Bułgarii i Rumunii przez okres do siedmiu lat. Zgodnie z postanowieniami Traktatu, przez okres dwóch lat od dnia przystąpienia obecne państwa członkowskie będą stosować środki krajowe lub środki wynikające z umów dwustronnych regulujące dostęp obywateli bułgarskich i rumuńskich do ich rynków pracy. Obecne państwa członkowskie mogą utrzymać takie środki przez okres pięciu lat od dnia przystąpienia, a w przypadku zaistnienia poważnych zakłóceń na rynku pracy lub groźby ich wystąpienia mogą utrzymać te środki przez okres siedmiu lat. W takim przypadku Republika Bułgarii i Rumunia będą mogły utrzymać ograniczenia dostępu do swoich rynków pracy wobec obywateli tych państw członkowskich na zasadzie wzajemności.

Skutki społeczne

Jednym z najważniejszych skutków wejścia w życie Traktatu będzie objęcie dwóch nowych państw członkowskich wspólnotowymi przepisami w dziedzinie koordynacji

systemów zabezpieczenia społecznego. Regulacje te zagwarantują ochronę praw pracowników migrujących oraz innych osób przemieszczających się między państwami poszerzonej Unii Europejskiej, w obszarze zabezpieczenia społecznego.

Skutki finansowe

Zakończone negocjacje nowej perspektywy finansowej nie dotyczyły środków, które zostały przeznaczone dla Republiki Bułgarii i Rumunii w Traktacie, czyli 15,4 mld euro w zobowiązaniach na lata 2007 – 2009. Negocjacom podlegały natomiast środki na kolejne lata obowiązywania perspektywy (2010 – 2013), które ostatecznie prognozują się na poziomie 28,7 mld euro w zobowiązaniach. Wobec tego przewiduje się, że łączne środki na zobowiązania dostępne dla Republiki Bułgarii i Rumunii w latach 2007 – 2013 wyniosą 44,1 mld euro .

Zgodnie z prognozami Komisji Europejskiej w zakresie ścieżek płatności, powyższe zobowiązania przełożą się na płatności dla Republiki Bułgarii i Rumunii w wysokości 36,3 mld euro łącznie w latach 2007 – 2013.

Szacunki wielkości wpłat Rzeczypospolitej Polskiej do budżetu Unii Europejskiej wskazują, że w oparciu o osiągnięty kompromis, będą one większe¹ o 693 mln euro łącznie w latach 2007 - 2013 niż w przypadku pozostawiania Republiki Bułgarii i Rumunii poza Unią Europejską.²

Skutki prawne

Do skutków prawnych wejścia w życie Traktatu o przystąpieniu Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej należeć będzie, oprócz odpowiedniego dostosowania postanowień Traktatów założycielskich (w szczególności postanowień instytucjonalnych), również modyfikacja aktów wtórnego prawa wspólnotowego, uwzględniająca członkostwo obu państw w Unii Europejskiej.

Umowy międzynarodowe, których stroną jest Unia Europejska, stają się wiążące dla Republiki Bułgarii i Rumunii na warunkach określonych w Protokole, a do umów, których obecnymi stronami są Unia Europejska i państwa członkowskie, Republika Bułgarii i Rumunia zobowiązują się przystąpić. Republika Bułgarii i Rumunia na mocy Traktatu zajmują takie same stanowisko jak obecne państwa członkowskie względem deklaracji, rezolucji i innych stanowisk przyjętych przez Radę Europejską i Radę Unii Europejskiej.

Obszarami w prawie wtórnym, w których zmiany będą miały najszerzy zakres, są: rolnictwo (szczególnie kwestie poszerzenia asortymentu o produkty nie będące dotychczas przedmiotem regulacji, progów gwarantowanych, pułapów pomocy), prawo spółek, transport oraz podatki. Zmiany powyższe są uwzględnione w Traktacie. Traktat przewiduje również specjalne procedury dostosowawcze, w zgodzie z którymi zostaną przeprowadzone inne modyfikacje, a także klauzule uzależniające zastosowanie pewnych przepisów (np. dorobku Schengen) od uprzedniej pozytywnej oceny warunków ich realizacji. Ważną grupę zmian stanowią klauzule odzwierciedlające wyniki negocjacji akcesyjnych, w tym m.in. derogacje i okresy przejściowe.

¹ w wyniku zbilansowania dwóch efektów:

- a) Powiększenia wpłat polskich o 930 mln euro ze względu na konieczność powiększenia budżetu Unii Europejskiej o wielkość środków dla Republiki Bułgarii i Rumunii oraz
- b) Zmniejszenia wpłat polskich o 237 mln euro ze względu na finansowanie całości budżetu Unii Europejskiej przez 27 zamiast 25 państw członkowskich.

² Wszelkie wyliczenia podano w cenach z 2004 roku

Traktat stanie się częścią polskiego systemu prawnego jako umowa międzynarodowa, ratyfikowana za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, w związku z czym będzie miał pierwszeństwo przed polskimi ustawami, o ile ich postanowień nie da się pogodzić z Traktatem. Bezpośredni wpływ Traktatu na prawo polskie może obejmować głównie konieczność ujęcia w krajowym ustawodawstwie warunków dostępu obywateli Republiki Bułgarii i Rumunii do polskiego rynku pracy. Przyjęte w Traktacie środki przejściowe mogą wymagać odpowiednich zmian w prawie krajowym. W przypadkach, kiedy postanowienia Traktatu modyfikują brzmienie dyrektyw, może okazać się niezbędne odpowiednie dostosowanie polskiego ustawodawstwa przyjętego wcześniej w celu implementacji tych dyrektyw.

5. Tryb związania się Rzeczypospolitej Polskiej Traktatem

Postanowienia Traktatu określają, że zgoda na związanie się tym Traktatem wyrażana jest przez państwa członkowskie oraz państwa przystępujące w sposób zgodny z ich wymogami konstytucyjnymi.

Postanowienia Traktatu stanowią podstawę członkostwa Republiki Bułgarii oraz Rumunii w Unii Europejskiej, do której Rzeczpospolita Polska przynależy od 1 maja 2004 roku na mocy Traktatu o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej podpisanego w Atenach dnia 16 kwietnia 2003 roku. Ponadto dotyczą one wolności, praw i obowiązków określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także regulują inne kwestie należące do materii ustawowej. W związku z powyższym, w świetle art. 89 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacja przez Rzeczpospolitą Polską takiej umowy międzynarodowej wymaga uprzedniej zgody wyrażonej w ustawie. Za tym trybem wyrażenia zgody na związanie się Traktatem przemawia ponadto okoliczność, że Traktat jest częścią wspólnotowego prawa pierwotnego, a więc jest umową dotyczącą członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej, w rozumieniu art. 89 ust. 1 pkt 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Brak jest podstaw do zastosowania w tym przypadku trybu określonego w art. 90 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przewidującego szczególne wymogi w przypadku, gdy Rzeczpospolita Polska przekazuje kompetencje organów władzy państwowej w niektórych sprawach na rzecz organizacji międzynarodowej lub organu międzynarodowego. Przedmiotowy Traktat nie przekazuje nowych kompetencji na rzecz Unii Europejskiej, ani w sposób zasadniczy nie zmienia sposobu wykonywania kompetencji już istniejących. Zmienia on natomiast zakres obowiązywania *ratione personae* Traktatów założycielskich oraz przewiduje ich dostosowania uwzględniające członkostwo Republiki Bułgarii i Rumunii w Unii Europejskiej. Wynika to także z natury Traktatu, na mocy którego nowe państwa członkowskie zobowiązują się do przyjęcia *acquis*, z zastrzeżeniem okresów przejściowych w niektórych dziedzinach (art. 2 Aktu Przystąpienia i Protokołu). Traktat nie wprowadza zatem zmian do Traktatów założycielskich w zakresie wykraczającym poza powyższe dostosowania *stricte* związane z przystąpieniem nowych państw. Zmiany w składach osobowych organów Unii Europejskiej, wynikające z faktu przystąpienia Republiki Bułgarii oraz Rumunii, nie wpływają na liczbę przedstawicieli Polski w tych organach. Polegać one będą jedynie na uwzględnieniu głosów państw przystępujących w Radzie Unii Europejskiej oraz w innych instytucjach. W Radzie Unii Europejskiej głosy przystępujących Państw spowodują zwiększenie do 255 liczby głosów koniecznych do podjęcia decyzji w sytuacji, gdy Rada działa większością kwalifikowaną na wniosek Komisji Europejskiej oraz zwiększenie liczby członków, którzy głosowali za danym projektem, z 2/3 spośród 25 przed i 2/3 spośród 27 po

przystąpieniu, w przypadku głosowania nad innymi projektami. Podobnie, w przypadku żądania przez jedno z państw członkowskich weryfikacji, na podstawie art. 205 ust. 4 TWE, proporcje ulegną zmianie, w związku ze wzrostem ludności branej pod uwagę. Pozostają one jednak bez wpływu na sposób wykonywania kompetencji przez Unię Europejską. W przypadku wejścia w życie Traktatu Konstytucyjnego, zgodnie z zasadami ustalania wymaganej liczby ludności oraz liczby członków koniecznych dla podjęcia decyzji w ramach Rady Unii Europejskiej, zmiany będą związane ze wzrostem obu tych liczb (art. I-25 Traktatu Konstytucyjnego).

Dostosowania instytucjonalne nie wpłyną na pozycję Rzeczypospolitej Polskiej oraz liczbę jej przedstawicieli w składach innych instytucji i organów, m.in. w składzie Rady Dyrektorów Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Podobnie, w przypadku dostosowania aktów prawa wtórnego, pozycja Rzeczypospolitej Polskiej nie ulega zmianie w taki sposób, by konieczne było odwołanie się do trybu określonego w art. 90 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie powyższego należy stwierdzić, że pomimo faktu, że Traktat jest umową zmieniającą Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, którym Polska związała się w trybie art. 90 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, nie zmienia on zakresu kompetencji organizacji (Unii Europejskiej), ani przedmiotu tych kompetencji oraz zasad ich wykonywania.

Ponadto, dla stwierdzenia, że w przypadku danego Traktatu nie znajduje zastosowania art. 90 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, wtórne znaczenie ma okoliczność, iż dotychczas w żadnym z państw członkowskich wyrażenie zgody na związanie się traktatem o przystąpieniu nowych państw do Unii Europejskiej (lub wcześniej do Wspólnoty) nie nastąpiło w trybie specjalnie przewidzianym dla przekazania kompetencji na rzecz Unii Europejskiej (Uwaga ta nie dotyczy sytuacji, gdy w danym państwie nie jest przewidziany szczególny tryb dla związania się umową przekazującą kompetencje).

W związku z tym właściwym trybem związania się przez Rzeczpospolitą Polską omawianym Traktatem jest tryb określony w art. 89 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a więc ratyfikacja za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie.

Sporządziła: D. Krois

**Wykaz dokumentów wchodzących w skład
Traktatu między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką
Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii,
Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką
Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką
Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii,
Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką
Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem
Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej)
a Republiką Bułgarii oraz Rumunią
dotyczącego przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej
oraz tekstów do niego załączonych,
znajdujących się na płycie CD:**

SPIS TREŚCI – plik [aa01-r3-Index.pl5](#)

Traktat:

Traktat między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej) a Republiką Bułgarii oraz Rumunią dotyczący przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej

– plik [aa02-r3-Treaty.pl5](#)

Protokół dotyczący warunków i uzgodnień w sprawie przyjęcia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej

– plik [aa03-r3-Protocol.pl5](#)

Załącznik I: Wykaz konwencji i protokołów, których Bułgaria i Rumunia zostaną stronami z dniem przystąpienia (określony w artykule 3 ustęp 3 Protokołu)

– plik [aa04-r3-Prot-Anx I.pl5](#)

Załącznik II: Wykaz przepisów dorobku Schengen w postaci, w jakiej zostały włączone w ramy Unii Europejskiej oraz akty na nim oparte lub w inny sposób z nim związane, które od dnia przystąpienia wiążą Państwa Członkowskie i są w nich stosowane (określony w artykule 4 ustęp 1 Protokołu)

– plik [aa05-r3-Prot-Anx II.pl5](#)

Załącznik III: Wykaz, o którym mowa w artykule 16 Protokołu: dostosowania aktów przyjętych przez instytucje

– plik [aa06-r3-Prot-Anx III.pl5](#)

- Załącznik IV: Wykaz, o którym mowa w artykule 17 Protokołu: dodatkowe dostosowania aktów przyjętych przez instytucje
– plik [aa07-r3-Prot-Anx IV.pl5](#)
- Załącznik V: Wykaz, o którym mowa w artykule 18 Protokołu: pozostałe postanowienia stałe
– plik [aa08-r3-Prot-Anx V.pl5](#)
- Załącznik VI: Wykaz, o którym mowa w artykule 20 Protokołu: środki przejściowe dla Bułgarii
– plik [aa09-r3-Prot-Anx VI.pl5](#)
- Załącznik VII: Wykaz, o którym mowa w artykule 20 Protokołu: środki przejściowe dla Rumunii
– plik [aa10-r3-Prot-Anx VII.pl5](#)
- Załącznik VIII: Rozwój obszarów wiejskich (określony w artykule 34 Protokołu)
– plik [aa11-r3-Prot-Anx VIII.pl5](#)
- Załącznik IX: Szczególne zobowiązania podjęte i wymogi przyjęte przez Rumunię przy zakończeniu negocjacji w sprawie przystąpienia w dniu 14 grudnia 2004 roku (określone w artykule 39 Protokołu)
– plik [aa12-r3-Prot-Anx IX.pl5](#)

Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej

– plik [aa13-r3-ACT.pl5](#)

- Załącznik I: Wykaz konwencji i protokołów, których Bułgaria i Rumunia zostaną stronami z dniem przystąpienia (określony w artykule 3 ustęp 3 Aktu Przystąpienia)
– plik [aa14-r3-ACT-Anx I.pl5](#)
- Załącznik II: Wykaz przepisów dorobku Schengen w postaci, w jakiej zostały włączone w ramy Unii Europejskiej oraz akty na nim oparte lub w inny sposób z nim związane, które od dnia przystąpienia wiążą Państwa Członkowskie i są w nich stosowane (określony w artykule 4 ustęp 1 Aktu Przystąpienia)
– plik [aa15-r3-ACT-Anx II.pl5](#)
- Załącznik III: Wykaz, o którym mowa w artykule 19 Aktu Przystąpienia: dostosowania aktów przyjętych przez instytucje
– plik [aa16-r3-ACT-Anx III.pl5](#)
- Załącznik IV: Wykaz, o którym mowa w artykule 20 Aktu Przystąpienia: dodatkowe dostosowania aktów przyjętych przez instytucje
– plik [aa17-r3-ACT-Anx IV.pl5](#)

- Załącznik V: Wykaz, o którym mowa w artykule 21 Aktu Przystąpienia: pozostałe postanowienia stałe
– plik [aa18-r3-ACT-Anx V.pl5](#)
- Załącznik VI: Wykaz, o którym mowa w artykule 23 Aktu Przystąpienia: środki przejściowe dla Bułgarii
– plik [aa19-r3-ACT-Anx VI.pl5](#)
- Załącznik VII: Wykaz, o którym mowa w artykule 23 Aktu Przystąpienia: środki przejściowe dla Rumunii
– plik [aa20-r3-ACT-Anx VII.pl5](#)
- Załącznik VIII: Rozwój obszarów wiejskich (określony w artykule 34 Aktu Przystąpienia)
- plik [aa21-r3-ACT-Anx VIII.pl5](#)
- Załącznik IX: Szczególne zobowiązania podjęte i wymogi przyjęte przez Rumunię przy zakończeniu negocjacji w sprawie przystąpienia w dniu 14 grudnia 2004 roku (określone w artykule 39 Aktu Przystąpienia)
– plik [aa22-r3-ACT-Anx IX.pl5](#)

Akt końcowy

- Tekst Aktu końcowego
– plik [aa23-r3-AF.pl5](#)
- Deklaracje
– plik [aa24-r3-DC.pl5](#)
- Wymiana listów między Unią Europejską a Republiką Bułgarii i Rumunią w sprawie procedury informowania i konsultacyjnej w celu przyjęcia pewnych decyzji i innych środków, które będą podjęte w okresie poprzedzającym przystąpienie
– plik [aa25-r3-EL.pl5](#)

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU
Jarosław Pietras

Sekr.Min.JP- 357 /06/DP/mg

Warszawa, dnia 13.02.2006

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektów:

- uchwały Rady Ministrów w sprawie przedłożenia Traktatu między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej), a Republiką Bułgarii oraz Rumunią dotyczącego przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej, sporządzonego w Luksemburgu dnia 25 kwietnia 2005 r., do ratyfikacji
- ustawy o ratyfikacji Traktatu między Królestwem Belgii, Republiką Czeską, Królestwem Danii, Republiką Federalną Niemiec, Republiką Estońską, Republiką Grecką, Królestwem Hiszpanii, Republiką Francuską, Irlandią, Republiką Włoską, Republiką Cypryjską, Republiką Łotewską, Republiką Litewską, Wielkim Księstwem Luksemburga, Republiką Węgierską, Republiką Malty, Królestwem Niderlandów, Republiką Austrii, Rzeczpospolitą Polską, Republiką Portugalską, Republiką Słowenii, Republiką Słowacką, Republiką Finlandii, Królestwem Szwecji, Zjednoczonym Królestwem Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (Państwami Członkowskimi Unii Europejskiej), a Republiką Bułgarii oraz Rumunią dotyczącego przystąpienia Republiki Bułgarii i Rumunii do Unii Europejskiej, sporządzonego w Luksemburgu dnia 25 kwietnia 2005 r.,

wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Ministra Jarosława Pietrasa, działającego z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedstawionymi projektami (pismo nr RM-111-18-06 oraz pismo nr RM-10-21-06) pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projektowana uchwała i ustawa nie są objęte zakresem prawa Unii Europejskiej.

Podlegająca ratyfikacji umowa międzynarodowa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:
Pan Stefan Meller
Minister Spraw Zagranicznych

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Skierowano do druku 21 lutego 2006 r.

Cena 0,39 zł + 22% VAT

